

Rosja uderza w transporty do Odessy. 964. dzień wojny

Andrzej Wilk, Piotr Żochowski

 Sytuacja na froncie

Siły rosyjskie kontynuowały działania na szerokim froncie w południowej części obwodu donieckiego. Nacierają w kierunku Bohojawlenki, z której docierało zaopatrzenie do Wuhłedaru i przez którą prowadzi droga do Kurachowego od południa. Opanowały Zołotą Nywę – ostatnią miejscowość na południowy wschód od węzłowej Wełykiej Nowosiłki. Wyprowadziły też uderzenie na południowy zachód od tego miasta (w granicach obwodu zaporoskiego), gdzie ponownie zajęły odzyskane przez przeciwnika w ofensywie latem 2023 r. Lewadne. Wskazuje to na zamiar szerokiego oskrzydlenia Wełykiej Nowosiłki, bezpośrednio od południa osłanianej przez kilka linii umocnień.

W Torecku doszło do połączenia wojsk agresora atakujących to miasto od wschodu i od południa. Z centrum obrońcy spychani są do północno-zachodniej części, niemniej postęp najeźdźców jest powolny, trwają walki o poszczególne kwartały. Według ukraińskiej administracji Torecka pod kontrolą obrońców pozostaje 40–50% jego powierzchni i 1150 ludzi, którzy nie chcą opuścić zniszczonego miasta (w 2022 r. zamieszkiwało je 31 tys. osób). **Siły rosyjskie pogłębiły oskrzydlenie Sełydowego od południa, gdzie dążą do odcięcia jego ostatniego połączenia z Pokrowskiem** (w okolicach miejscowości Wysznewe). Zgodnie z częścią źródeł obrońcom udało się zaś przywrócić nadzór nad jego północno-wschodnimi obrzeżami. Po zajęciu wsi Ostriwśke najeźdźcy wyszli na wschodnie obrzeża Kurachowego. Nieznaczne postępy poczynili też na pozostałych kierunkach z wyjątkiem rejonu na północ od Charkowa.

W obwodzie kurskim wojska rosyjskie nadal likwidowały zachodnią część wyłomu ustanowionego przez przeciwnika w sierpniu br. Rosjanie przejęli kontrolę nad północnym odcinkiem drogi Korieniewo–Sudża, a według niektórych źródeł zamknęli jednostki ukraińskie broniące się na zachód od niej w kotle (w rejonie wsi Tołstij Ług). Wyparli je również z rejonu głuźkowskiego (na zachód od głównego obszaru walk), gdzie we wrześniu próbowały one wyjść na tyły kontratakujących wojsk rosyjskich. Zwornikiem ukraińskiej obrony jest Sudża, której utrzymanie stało się decydujące dla zachowania ukraińskiej obecności w obwodzie kurskim. W okolicach tego miasta Rosjanom nie udało się dotąd poczynić znaczących postępów.

 Rosyjskie ataki powietrzne

Najeźdźcy kontynuowali ataki rakietowe na infrastrukturę portową Odessy. W ich wyniku uszkodzone zostały kolejne trzy statki towarowe. 9 października pociski uderzyły w kontenerowiec „Shui Spirit” pod banderą Panamy. Zginęło sześć osób, a rannych zostało osiem (w następnych dniach liczba ofiar śmiertelnych tego ataku wzrosła do dziewięciu). 14 października trafione zostały kontenerowiec „OPTIMA” (Antigua i Barbuda) i towarowiec „NS Moon” (Belize). Śmierć poniosła jedna osoba, a raniono osiem. Ponadto 9, 10 (dwukrotnie), 12 i 13 października agresor uderzył w inne obiekty na terenie obwodu. Informacje o następnym ataku na Odesę pojawiły się przed południem 15 października. Łącznie od początku miesiąca rosyjskie rakiety uszkodziły pięć statków towarowych, przy czym nie były to jednostki służące do transportu produktów rolnych. Rosjanie traktują je jako przewożące materiały wojenne.

Agresor zintensyfikował ataki na Mikołajów – uderzył w infrastrukturę krytyczną miasta 10 października (dwukrotnie) i pięć dni później. W drugim z ataków miał wykorzystać aż siedem rakiet. Spowodowały one śmierć jednej osoby i raniły 23. 9 i 10 października drony najeźdźców uszkodziły infrastrukturę w obwodzie mikołajowskim (m.in. podstawę energetyczną). Obiekty energetyczne (głównie podstawy) uszkodzone zostały też w obwodach chersońskim (10 i 12 października), chmielnickim i połtawskim (10 października) oraz charkowskim i sumskim (11 października). Do ataków rakietowych na infrastrukturę przemysłową doszło w Krzemieńczuku w obwodzie połtawskim (wieczorem 8 października) i w Zaporozżu (12 października). **9 października podwójne uderzenie rakietowe zniszczyło elementy baterii systemu Patriot w rejonie Dniepru.** Zgodnie z ukraińskimi danymi ogółem od wieczora 8 października do rana 15 października wróg użył 52 rakiet, z których obrońcy zadeklarowali zestrzelenie zaledwie jednej, a także 263 dronów Shahed/Gerań. 158 bezzałogowców miało zostać zestrzelonych, a 87 – lokacyjnie utraconych, co mogło być skutkiem oddziaływania ukraińskich systemów walki radioelektronicznej.

Rosyjskie operacje przeciwko Ukrainie

14 października ukraińska policja poinformowała o otrzymywaniu fałszywych zawiadomień o podłożeniu ładunków wybuchowych w budynkach zajmowanych przez władze państwowe i samorządowe oraz redakcje portali informacyjnych. Podobne ostrzeżenia wpłynęły do większości placówek dyplomatycznych. **Według policji wiele wskazuje na to, że fałszywe alarmy bombowe stanowią element operacji psychologicznej agresora mającej zwiększyć poczucie zagrożenia w społeczeństwie** (większość wiadomości pochodziła z rosyjskich adresów IP).

Ukraińskie operacje przeciw Rosji

9 października ukraińskie drony trafiły 67 Arsenał Głównego Zarządu Rakietowo-Artyleryjskiego Ministerstwa Obrony FR. Położony w okolicach Karaczewa w obwodzie briańskim obiekt miał być atakowany przez co najmniej 24 bezzałogowce. Nie potwierdzono, że wskutek uderzenia doszło do poważniejszych szkód, niemniej po raz trzeci – po dwóch atakach wrześniowych – Rosjanom nie udało się zapewnić należytej ochrony jednemu z ważniejszych miejsc przechowywania amunicji. Tego samego dnia ukraińskie

drony uderzyły także w miejscowości Oktiabrskij w Kraju Krasnodarskim, w wyniku czego uszkodzony został jeden z budynków magazynowych. Według ukraińskiego Sztabu Generalnego w mieście miały być składowane drony Shahed. Nie przyniosły natomiast powodzenia uderzenie na terytorium FR 10 października – największe od początku miesiąca (Rosjanie deklarowali zniszczenie 92 bezzałogowców) – ani atak przeprowadzony dwa dni później.

11 października podczas wizyty prezydenta Wołodymyra Zełenskiego w RFN **kanclerz Olaf Scholz ogłosił nowy „duży” pakiet wsparcia wojskowego przygotowany wraz z Belgią, Danią i Norwegią. Ma on wartość 1,4 mld euro**, a w jego skład wchodzi zapowiadane wcześniej kolejne systemy obrony powietrznej IRIS-T, artyleryjskie systemy przeciwlotnicze Skynex, samobieżne działa przeciwlotnicze Gepard, haubice samobieżne, pojazdy opancerzone, drony, radary i amunicja. **Dwa dni wcześniej odpowiedzialny za wsparcie Ukrainy w niemieckim resorcie obrony generał Christian Freuding potwierdził dostarczenie jej systemów IRIS-T SLM i IRIS-T SLS.** Do końca roku pozostały do przekazania jeszcze dwa systemy wymienionych typów. Najprawdopodobniej wejdą one do pakietu, o którym mówił Scholz.

9 października prezydent Emmanuel Macron w towarzystwie ministrów obrony Francji Sébastiena Lecornu i Ukrainy Rustema Umierowa wizytował szkolonych przez Francuzów żołnierzy ukraińskich. **Przy okazji ujawniono informacje na temat formowanej pod patronatem Paryża 155 Brygady Ogólnowojskowej Sił Zbrojnych Ukrainy, która otrzymała imię Anny Kijowskiej** (córkę wielkiego księcia Rusi Jarosława Mądrego i królowej Francji). Francja odpowiada za wyszkolenie 2,3 tys. wojskowych (ogółem brygada ma ich liczyć 4,5 tys.) oraz wyposażenie jednostki (m.in. w 128 kołowych transporterów opancerzonych VAB, 18 opancerzonych wozów rozpoznawczych AMX-10RC i 18 samobieżnych haubic o armatach CAESAR). Ukraińscy żołnierze ćwiczą we Francji z uzbrojeniem, z którym mają później wrócić do kraju.

Planowane na 12 października następne spotkanie grupy kontaktowej państw wspierających wojskowo Ukrainę w formacie Ramstein z udziałem głów państw nie odbyło się ze względu na odwołanie wizyty przez prezydenta USA. Joe Biden ma wprawdzie przylecieć do Niemiec 17–18 października, ale nowego terminu spotkania grupy jeszcze nie ustalono.

8 października **Wielka Brytania nałożyła sankcje na Wojska Obrony Radiologicznej, Chemicznej i Biologicznej FR**, ich dowódcę Igora Kiriłowa i dwa laboratoria resortu obrony zajmujące się badaniami nad bojowymi środkami chemicznymi. Restrykcje obejmują zamrożenie aktywów (osób fizycznych i prawnych) oraz zakaz pozyskiwania finansowania. Bezpośrednim powodem ich wprowadzenia było użycie przez wojska rosyjskie środka duszącego – chloropikryny.

9 października **Ukraina i Chorwacja zawarły porozumienie o długoterminowym wsparciu i współpracy.** Zgodnie z dokumentem łączna pomoc udzielona Kijowowi przez Zagrzeb od lutego 2022 r. wyniosła ok. 300 mln euro (w tym 11 pakietów obronnych). Chorwacja potwierdziła gotowość do współpracy między przemysłami obronnymi oraz w obszarach

cyberbezpieczeństwa i wymiany informacji wywiadowczych, jak również do dalszego wsparcia w zakresie rozminowywania Ukrainy. Przeznaczyła już na ten cel ponad 10 mln euro. Jak dotąd Kijów podpisał 27 umów dwustronnych tego typu.

Potencjał militarny Ukrainy

9 października **służba prasowa koncernu zbrojeniowego Ukroboronprom** **oznajmiła, że jego przychody od stycznia do września br. wyniosły 83,1 mld hrywien (ponad 2 mld dolarów), a zysk netto – 8,74 mld hrywien (ok. 210 mln dolarów).** Dobra kondycja finansowa wynika ze wzrostu produkcji dronów, amunicji i broni precyzyjnej. W skład Ukroboronpromu wchodzi 70 przedsiębiorstw.

10 października parlament przyjął zmiany ustawowe zezwalające cudzoziemcom i bezpieczeństwaom na pełnienie służby wojskowej w Siłach Zbrojnych Ukrainy (w tym w wywiadzie wojskowym), Gwardii Narodowej i Państwowej Specjalnej Służbie Transportowej na stanowiskach oficerskich. Wcześniej osoby te mogły pełnić służbę wojskową wyłącznie jako szeregowi i podoficerowie (sierżanci). Minister obrony stwierdził, że pozwoli to wzmocnić potencjał kadrowy armii. Ponadto planuje się utworzenie Centrum Rekrutacji Cudzoziemców, które będzie prowadziło postępowania sprawdzające obcokrajowców i bezpieczeństwaom. Zastępca szefa komisji parlamentarnej ds. bezpieczeństwa narodowego, obrony i wywiadu Jehor Czerniew podkreślił, że siły zbrojne, nie mogąc zapewnić szybkiego wyszkolenia własnych specjalistów, są zainteresowane pozyskiwaniem osób posiadających specjalizację wojskową, np. oficerów pełniących w przeszłości służbę w jednostkach obrony powietrznej.

Ukraińskie organy ścigania kontynuują walkę z korupcją w komisjach lekarskich. 9 października w Równem zatrzymano trójkę pracowników służby medycznej, którzy po otrzymaniu łapówki w wysokości 15–20 tys. dolarów fałszowali dokumentację medyczną dającą podstawę do zwolnienia ze służby wojskowej. W proceder przestępczy było zaangażowanych 26 osób. Podobny schemat ujawniono w obwodzie chmielnickim, gdzie schwytano dwóch lekarzy neurologów oferujących wystawienie zaświadczenia o inwalidztwie za 3,6–7,8 tys. dolarów.

10 października wiceminister obrony Ukrainy Iwan Hawryluk zapowiedział, że **do 15 listopada zostanie przeprowadzony audyt przedsiębiorstw zaliczonych do kategorii krytycznie ważnych dla wysiłku wojennego,** które otrzymały taki status na mocy decyzji władz samorządowych. Umożliwia on ochronę przed mobilizacją ponad 1,5 mln zatrudnionych w nich mężczyzn. Audytorzy resortu gospodarki z udziałem wojskowych mają zweryfikować zasadność przyznania specjalnego statusu i dać podstawy do jego odebrania. Według portalu Ekonomiczna Prawda działania władz stanowią odpowiedź na oburzenie prezydenta Zełenskiego, zaskoczonego tak dużą skalą wykluczeń od pełnienia służby wojskowej.

W reakcji na niezadowolające wyniki mobilizacji władze powracają do stosowania doraźnych środków mających zidentyfikować osoby posiadające nieuregulowany stosunek do służby. 12 października przedstawiciele komisji wojskowych i funkcjonariusze policji przeprowadzili lotne kontrole w klubach i restauracjach, m.in. w Kijowie, Dnieprze, Charkowie i Chmielnickim. Sprawdzano dokumenty mężczyzn, niektórzy z nich zostali

zatrzymani.

14 października ukraiński resort obrony podsumował rezultaty funkcjonowania powoływanych od listopada ub.r. wspólnie z firmą rekrutacyjną Lobby X ośrodków (obecnie działa ich 42) pozyskujących ochotników zainteresowanych podjęciem służby w konkretnej jednostce i na wybranym stanowisku. Nabór odbywa się niezależnie od komisji wojskowych. W ciągu niespełna roku wpłynęło ponad 20 tys. wniosków, z czego ponad 5 tys. rozpatrzono pozytywnie. Największym zainteresowaniem cieszą się oferty służby na stanowiskach kierowców i operatorów dronów.

Potencjał militarny Rosji

10 października agencja Associated Press podała, że **Rosjanie rekrutują kobiety w wieku 18–22 lat z państw Afryki, Azji i Ameryki Łacińskiej do montażu dronów uderzeniowych.** W sieciach społecznościowych młodym cudzoziemkom oferuje się bezpłatny przelot, wsparcie finansowe i staże językowe umożliwiające zdanie testu ze znajomości rosyjskiego. Około 200 kobiet trafiło w ten sposób do Tatarstanu, gdzie wraz z uczennicami rosyjskiej szkoły zawodowej zatrudnione są przy składaniu bezzałogowców.

